

R/SE RIKOSSEURAAMUSLAITOS

Rikollisuus ja päihteet

Laukaan vankila
Laura Väisänen
21.11.2015

Rikoksen uusimisriski

- Todennäköisyys, jolla rikoksentekijä tekee uusia rikoksia
- Arvioidaan kriminogeenisten tekijöiden perusteella
  - seikkoja, jotka aiheuttavat rikollista käyttäytymistä, vaikuttavat siihen tai ylläpitävät sitä.

Kriminogeeniset tekijät

Pysyvät eli staattiset

- Ikä
- Sukupuoli
- Ikä rikollisen käyttäytymisen alkaessa
- Vankilakertalaisuus
- Rikosten määrä ja laji, uhrien määrä

Muuttuvat eli dynaamiset

- Ajattelu
- Asenteet, arvot, uskomukset
- Heikot ongelmanratkaisutaidot
- Heikot sosiaaliset taidot
- Puutteet koulutuksessa / työelämäkokemuksessa, ammatillisten taitojen/työelämätaitojen puute
- Päihteiden käyttö
- Sosiaaliset sidokset/verkosto (huom! suojaavat tai altistavat)

- Dynaamiset riskitekijät ovat joko vakaita eli sellaisia, jotka **ylläpitävät** rikollista käyttäytymistä tai akuutteja eli sellaisia, jotka **laukaisevat** rikollisen käyttäytymisen (esim. tunnetilat, päihtymys, tietynlaiset ajatukset)
- Yksittäiset riskitekijät eivät yleensä johda epäsosiaaliseen tai rikolliseen käyttäytymiseen, mutta niiden kasaantuminen saattaa johtaa
  - työskennellään useimmiten monien osa-alueiden kanssa

Päihdetyö osana rangaistusajan työskentelyä

- Laukaan vankilassa oli 9.11.15 kirjoilla 57 vankia
- Heistä 39:llä oli rangaistusajan suunnitelman tavoitteissa jokin päihteisiin liittyvä tavoite (alkoholi, huumeet, päihteet) → 68 %:lla
- Osa vangeista oli tuomiolla esim. päihteiden myymisen tai välittämisen vuoksi (esim. törkeä huumausainerikos), jolloin kirjatut tavoitteet liittyivät välillisesti päihteisiin esim. asenteiden ja laillisten tulonhankintakeinojen kautta

Muutosmotivaatio / tavoitteellinen työskentely

- Muutosmotivaation vaihemalli; esiharkinta, harkinta, toiminta, ylläpitäminen, retkahdus
- Aiempi työskentely / päihdekuntoutus
- Esimerkkejä tavoitteista:
  - päihteettömänä pysyminen
  - alkoholin käytön hallinta/lopettaminen
  - täysraittius
  - ongelmallisen päihteiden käytön tunnistaminen
  - päihteettömyyttä tukevien sosiaalisten suhteiden vahvistaminen
  - alkoholin käytön seurausten tunnistaminen
  - päihdehaittojen vähentäminen
  - huumeiden käytön lopettaminen

Tyypilliset rikokset päihteiden vaikutuksen alaisena

- Liikennejuopumukset → määrä on suuri
- Väkivaltarikokset (törkeä pahoinpitely, tapon yritys, pahoinpitely)
- Henkirikokset (murha, tappo)
- Huumausaineiden myyminen/välittäminen

R/ISE